

Nieuw Haags Peil van 21 februari 2010

Voor zowel de politiek als de kiezers was de afgelopen week een heftige week. Na het NOS-debat op maandag volgden het Kamerdebat over de Commissie Davids, het debat over de brief van de NAVO en de crisis binnen het kabinet en ten slotte in de nacht van 20 februari 2010 de val van het 4e kabinet Balkenende. Direct daarna is een onderzoek gedaan onder een representatieve steekproef van meer dan 3000 Nederlanders.

Omdat we nu weten dat we niet alleen over 10 dagen de Gemeenteraadsverkiezingen hebben, maar enkele maanden erna de Tweede Kamerverkiezingen, geven de diverse onderzoeken van deze week een interessant beeld van wat de electorale situatie nu is en een indicatie van de ontwikkelingen naar de toekomst toe.

Ten opzichte van de vorige week zijn er een aantal duidelijke electorale verschuivingen voor wat betreft de steun van de politieke partijen. Vergeleken met vorige week is de PvdA 4 zetels gestegen. Vrijdag was dat al een beetje te zien in de peiling, maar na de val van het kabinet was het heel duidelijk dat de PvdA iets van het verlies sinds 2006 heeft teruggewonnen. Dit betreft met name PvdA-kiezers uit 2006 die vorige week aangaven niet meer PvdA te stemmen melden nu dat (weer) wel te doen. Dit is een stijging van 4 zetels, waardoor het verlies ten opzichte van de verkiezingen van 2006 nu nog 14 zetels is.

De andere partij die ook nog wint is de VVD, die 1 zetel vooruit is gegaan naar 23 zetels. Daarentegen is de SP 2 zetels kwijtgeraakt, het CDA, de PVV en Groen Links 1. Per saldo leidt dit tot de situatie waarbij het verschil tussen de drie grootste partijen nog maar 3 zetels is. De PvdA ligt daarbij ook nog maar 7 zetels van de grootste partij (CDA) af en nog maar 1 zetel van D66. De lage score van de SP (11 zetels) is in de afgelopen 6 jaren alleen in de zomer van 2009 voorgekomen.

Landelijke peiling politieke voorkeur

in zetels Tweede Kamer	verk. TK2006	EP 2009 in TK zetels	GR 2006 in zetels (excl. 35 zetels lokaal)	14/2 2010	21/2 2010
CDA	41	31	26	27	26
PvdA	33	19	37	15	19
SP	25	11	8	13	11
VVD	22	17	21	22	23
PVV	9	26		25	24
Groen Links	7	13	9	14	13
ChristenUnie	6	8	6	7	7
D66	3	17	5	20	20
SGP	2	3	3	2	2
PvdDieren	2	5		3	3
Trots op NL				2	2
Totaal	150	150	115	150	150
CDA+PvDA+ChristenUnie	80	58	69	49	52

Het onderzoek dat zaterdag is gehouden na de val van het kabinet geeft niet alleen een goede indruk van de reactie van Nederland op de val, maar ook een aantal aanwijzingen voor de ontwikkelingen in de komende weken. Daarbij is het vooral interessant om te zien hoe de reacties zijn uitgesplitst naar stemgedrag. Op de website van www.peil.nl vindt u het complete onderzoek. Hieronder de belangrijkste resultaten in relatie tot het kiesgedrag.

- 62% vindt het niet erg dat het kabinet is gevallen. Alleen de kiezers van CDA en ChristenUnie vinden dat in meerderheid erg.
- De schuld wordt gelijkelijk verdeeld over CDA en PvdA. 39% denkt dat de PvdA garen spint bij de val en 16% dat het CDA er garen bij zal spinnen.
- Een derde der kiezers vindt dat de missie naar Uruzgan tot eind 2011 moet worden verlengd. Onder CDA- en ChristenUnie kiezers is dat twee derde.
- De meeste Nederlanders willen de Tweede Kamerverkiezingen in mei 2010.
- Op de vraag wie van het CDA men als lijsttrekker wil is de positie van Premier Balkenende niet sterk. Bij alle Nederlanders is de voorkeur voor Eurling. En bij de CDA-kiezers noemt maar 36% hem. Het lijkt erop dat zijn electorale aantrekkingskracht aanzienlijk lager is dan 3.5 jaar geleden.
- De lage electorale aantrekkingskracht van Balkenende blijkt ook bij de vraag of men Balkenende na de verkiezingen terug zou willen hebben als premier. Dan geeft maar 16% een bevestigend antwoord. Zelfs bij CDA-kiezers uit 2006 is er geen meerderheid.
- De positie van Bos is de afgelopen dagen als aanvoerder van de PvdA duidelijk versterkt. Niet alleen scoort hij bij alle Nederlanders duidelijk hoger dan nummer 2 (Cohen), hetgeen 6 weken geleden niet het geval was. Maar ook staat hij bij de PvdA kiezers met 65% ver voor op de andere potentiële kandidaten.
- 21% zou Bos na de verkiezingen het liefst als premier willen zien. Onder PvdA kiezers is dat 60%. Op zichzelf zijn dat duidelijk lagere cijfers dan voor de vorige Tweede Kamerverkiezingen.
- Vanuit de voorkeuren van de kiezers is al direct te zien hoe moeilijk het nu ligt met betrekking tot het nieuwe kabinet. Kiezers aan de linker- en rechterkant hebben duidelijke verschillen in oordeel. VVD en D66 worden het meest genoemd als mogelijke regeringspartij (meer dan de helft). CDA, PvdA, Groen Links door een derde en SP en PVV door een kwart.
- De laatste twee tabellen geven aan wat zich in de aanloop naar de verkiezingen kan voltrekken. Juist omdat de kans klein is dat CDA en PvdA samen in een regering gaan zitten is het van belang om te zien hoe de kiezers denken over een kabinet met alleen rechtse partijen en over een kabinet met alleen linkse partijen. 57% is (heel) negatief over CDA+VVD+PVV en 52% is (heel) negatief over PvdA+SP+Groen Links+D66. Interessant is daarbij hoe dat zit bij de huidige kiezers van die desbetreffende partijen:

CDA+VVD+PVV hebben op dit moment 73 zetels. Maar uit die tabel blijkt dat 16% van de CDA-kiezers heel negatief over deze regeringscombinatie denkt. Dat zijn op zichzelf al 4 zetels die waarschijnlijk niet naar het CDA zullen gaan als deze regeringscombinatie lijkt te gaan komen.

De combinatie PvdA+SP+Groen Links+D66 heeft op dit moment 63 zetels. De D66 kiezers reageren voor 9% heel negatief over deze combinatie. Dat zijn 2 zetels.

Beide combinaties lijken op dit moment geen grote kans te hebben op een meerderheid, zodat andere combinaties (met 4 of 5 partijen) wel getalsmatig een meerderheid zouden kunnen krijgen, maar in ieder geval niet op grote steun van de kiezers kunnen rekenen.

Vannacht viel het kabinet. Vindt u het erg dat dit kabinet nu gevallen?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLInks	
Ja	35%	5%	19%	70%	79%	34%	19%	20%	27%
Nee	62%	94%	80%	27%	20%	64%	79%	77%	72%
Weet niet/Geen mening	3%	1%	1%	3%	1%	2%	1%	4%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wie geeft u de schuld van de val van het kabinet?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
CDA	34%	30%	16%	4%	9%	70%	54%	68%	41%
PvdA	33%	30%	51%	76%	63%	3%	6%	5%	13%
ChristenUnie	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
CDA en PvdA	10%	12%	16%	3%	8%	6%	13%	7%	16%
Alle drie	18%	26%	14%	11%	13%	17%	24%	15%	24%
Geen van de drie	2%	1%	1%	1%	3%	2%	2%	5%	4%
Weet niet/geen antwoord	4%	2%	2%	5%	5%	4%	2%	0%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat de PvdA electoraal garen spint bij deze val ?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Ja	39%	45%	36%	34%	22%	42%	45%	39%	40%
Nee	43%	43%	52%	50%	58%	36%	34%	41%	43%
Weet niet/Geen mening	18%	12%	12%	16%	20%	22%	21%	20%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat het CDA electoraal garen spint bij deze val?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Ja	16%	15%	16%	18%	25%	14%	16%	11%	12%
Nee	67%	71%	71%	62%	60%	71%	69%	71%	75%
Weet niet/Geen mening	17%	14%	13%	21%	15%	16%	16%	19%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zou u willen dat onze missie in Uruzgan verlengd wordt tot uiterlijk eind 2011?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Ja	33%	24%	50%	63%	63%	12%	8%	14%	28%
Nee	60%	72%	42%	31%	23%	81%	88%	78%	65%
Weet niet/Geen mening	7%	5%	7%	6%	14%	7%	4%	9%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er is nu een Rompkabinet van CDA en ChristenUnie. Wanneer wilt u dat er verkiezingen zijn?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
In mei	68%	86%	76%	50%	45%	69%	77%	69%	75%
In juni	18%	10%	14%	26%	25%	19%	15%	18%	18%
In september	5%	1%	4%	7%	12%	4%	3%	3%	3%
In oktober	3%	1%	1%	3%	11%	2%	2%	3%	1%
Later	4%	0%	2%	10%	6%	5%	1%	1%	1%
Weet niet/geen antwoord	3%	2%	3%	4%	1%	1%	2%	7%	3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wie wilt u dat lijsttrekker wordt van het CDA bij de aanstaande verkiezingen?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Eurlings	24%	21%	25%	27%	11%	31%	22%	24%	24%
Balkenende	18%	8%	16%	36%	50%	7%	5%	4%	9%
Verhagen	17%	15%	23%	21%	13%	10%	14%	13%	19%
Ander	21%	26%	16%	10%	14%	27%	30%	32%	24%
Weet niet/geen antwoord	21%	31%	21%	7%	12%	25%	30%	27%	24%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wie wilt u dat lijsttrekker wordt van de PvdA bij de aanstaande verkiezingen?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Bos	36%	20%	25%	21%	31%	65%	39%	48%	39%
Cohen	13%	5%	11%	15%	15%	11%	16%	13%	22%
Plasterk	8%	10%	9%	7%	13%	2%	13%	6%	7%
Koenders	7%	5%	7%	10%	8%	6%	8%	5%	9%
Van der Laan	6%	3%	6%	10%	6%	7%	2%	4%	6%
Asscher	4%	3%	4%	5%	2%	5%	2%	9%	4%
Ander	7%	14%	9%	10%	7%	2%	6%	4%	3%
Weet niet/geen antwoord	19%	40%	29%	23%	18%	4%	15%	12%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wilt u dat Balkenende premier wordt van het volgende kabinet?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Ja	16%	3%	11%	41%	48%	4%	2%	2%	3%
Nee	79%	96%	85%	46%	44%	94%	96%	95%	92%
Weet niet/Geen mening	6%	1%	4%	13%	9%	2%	3%	4%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wilt u dat Bos premier wordt van het volgende kabinet?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
Ja	21%	4%	5%	5%	8%	60%	26%	42%	20%
Nee	73%	95%	93%	94%	84%	33%	64%	45%	72%
Weet niet/Geen mening	6%	1%	3%	1%	8%	8%	10%	13%	8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Welke van de volgende partijen zou u willen dat in de volgende regering komen te zitten?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006							Stemt nu D66
		PVV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks	
VVD	53%	66%	94%	81%	31%	26%	25%	14%	54%
D66	51%	14%	56%	51%	18%	71%	56%	80%	97%
CDA	35%	23%	42%	85%	73%	9%	7%	3%	14%
Groen Links	35%	5%	7%	10%	15%	65%	62%	93%	50%
PvdA	34%	5%	7%	10%	20%	85%	47%	65%	44%
SP	28%	8%	8%	4%	11%	45%	76%	50%	26%
PVV	26%	93%	45%	18%	9%	9%	13%	3%	5%
ChristenUnie	18%	4%	9%	35%	78%	12%	5%	8%	8%
Trots op NL	11%	44%	19%	7%	2%	4%	6%	0%	2%
Partij voor de Dieren	8%	10%	4%	2%	3%	8%	15%	20%	7%
SGP	4%	3%	2%	6%	17%	1%	0%	0%	0%
Weet niet/geen antwoord	3%	1%	1%	3%	4%	2%	4%	0%	0%
Totaal	308%	274%	292%	313%	280%	338%	316%	335%	307%

Wat vindt u ervan als PVV+CDA+VVD een meerderheid krijgen en een kabinet vormen?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006		
		PVV	VVD	CDA
Heel positief	10%	36%	19%	11%
Positief	17%	37%	36%	21%
Neutraal	14%	11%	23%	23%
Negatief	21%	9%	17%	28%
Heel negatief	36%	5%	5%	16%
Weet niet/geen antwoord	2%	1%	1%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Wat vindt u ervan als PvdA+SP+GroenLinks+D66 een meerderheid krijgen en een kabinet vormen?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006			
		PvdA	SP	GrLnks	D66
Heel positief	19%	54%	46%	62%	21%
Positief	18%	32%	39%	31%	33%
Neutraal	11%	8%	8%	6%	19%
Negatief	17%	3%	4%	1%	18%
Heel negatief	35%	1%	2%	0%	9%
Weet niet/geen antwoord	1%	2%	0%	0%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%